

BOLLA

Butlletí Oficial del Centre d'Adults Sant Carles

Abril 2015
núm. 19

ESPECIAL GEGANTA i CABETS

SANTCARLES ONTINYENT
CENTRE PÚBLIC DE FORMACIÓ DE PERSONES ADULTES

exemplar gratuït

SUMARI

- 1.- Editorial
- 2.- Partitura
- 4.- Els nostres personatges

- 8.- Presentació
- 11.- Esbossos
- 13.- Procés de creació

- 20.- Bateig
- 26.- Cercavila

Han estat tants els projectes que l'escola ha desenvolupat des que tinc la responsabilitat, i el plaer, d'assumir-ne la direcció que es faria molt difícil ressaltar-ne un sobre els altres. I tanmateix no és això el que destacaré en aquest editorial sinó la capacitat creativa, la iniciativa i la disponibilitat dels treballadors i de gran part de l'alumnat del centre, que són les que al final fan possible que el CPFPA tinga una activitat, una efervescència, una vida, tan rica i productiva.

Aquest BOCA és un monogràfic del projecte: La Geganta i els Cabets de l'escola d'adults. Va ser en el tercer trimestre del curs passat que un bon dia el professor Boix, Boro Boix, ens va proposar d'incorporar-nos a la xarxa de centres educatius d'Ontinyent que tenen gegants i cabets.

Ho vam veure ràpidament, ens vam il·lusionar, i vam estendre la proposta a tothom. El primer en arromangar-se va ser Josep Sanchis, el tècnic del CAL, que ràpidament es va posar a investigar i a treballar en la redacció d'uns textos que van ser la base per als treballs posteriors. Havíem concebut la Dona d'Aigua. I l'acompanyarien dos cabets: l'Home del sac i l'Home dels Nassos. En les pàgines interiors podreu llegir una síntesi d'aquest treball literari.

El següent pilar havia de ser la professora de Belles Arts, Rosario Palma, que amb la disponibilitat que la caracteritza s'hi abocà de ple. I la comunió entre la idea de Josep i l'art de Rosario va cristal·litzar en les figures que hores d'ara ja coneixeu tots. Les sinergies de tot el personal van fluir sense demora i s'hi apuntaren perruqueres, modistes i pintores dels diferents tallers de l'escola. I evidentment tots els manobres (professorat, alumnat i col·laboradors assidus del Taller de Ceràmica) que a les ordres de les professionals ajudàvem amb tot el que podíem. Fins i tot els nostres amics fusters, els germans "Santa" que desinteressadament van col·laborar en l'estructura de la Dona d'Aigua.

Havia de ser un treball contrarellotge, perquè la idea era participar en el 6é Aplec de Gegants i Cabets d'Ontinyent, el 26 d'octubre de 2014. El dia d'abans és quan participaven les figures de totes les escoles del poble i vam decidir fer el bateig oficial dels tres alumnes nous que des d'aleshores habitarien el centre d'adults. Per fer-ho com déu mana vam comptar amb les col·laboracions del Casal Jaume I d'Ontinyent i de l'Escoleta del Llombo, perquè apadrinaren amb els seus respectius Jaume I, Joan Fuster i la Bruixa marroixa els nostres personatges. Des d'ací els agraïm també la complicitat i l'ajuda.

Fixeu-vos si la implicació va ser gran que el mateix Boro que ens va acomboiar amb el projecte i que he anomenat adés, va compondre -amb la seua filla Àngela- una peça de dolçaina, expressament per a l'ocasió. I va portar una colla de dolçainers i tabaleters perquè ens acompanyaren en la cercavila. Ací, com en tantes altres ocasions, he d'agrair molt sincerament l'ajuda impagable d'Eva Albinyana.

Tot això, benvolguts lectors, us ben assegure, que només és possible perquè hi ha il·lusió i compromís en els projectes que s'hi proposen. I és així perquè són projectes col·lectius. Us convida doncs, a introduir-vos en la revista i a gaudir, tan com ho hem fet nosaltres, amb la Dona d'Aigua, l'Home del sac i l'Home dels nassos.

Vicent Terol i Calabuig
 Director del CPFPA Sant Carles

Per a nosaltres ha estat un plaer participar en un projecte ple d'il·lusió, com el de la geganta i els cabets del CPFPA Sant Carles. El fet d'haver escrit aquesta cançoneta, permetrà que la Dona d'aigua puga giravoltar en sentir les primeres notes del nostre instrument més tradicional: la dolçaina.

Des d'aquestes pàgines volem agrair la col·laboració del nostre amic Jose Rodríguez, que s'encarregà de fer ballar la geganta de manera desinteressada, a Eva Albinyana i Javi Sahuquillo, de l'Ollería, i a la Colla de Dolçainers i Tabaleters del Real de Gandia, per participar en el bateig de les figures i la posterior desfilada pels carrers d'Ontinyent.

Dona d'aigua

a la geganta del CPFPA Sant Carles d'Ontinyent

Àngela Boix i Boro Boix

Dolçaina 1

Dolçaina 2

Dolçaina 3

dol.1

dol.2

dol.3

15
dol.1
dol.2
dol.3

22
dol.1
dol.2
dol.3

29
dol.1
dol.2
dol.3

36
dol.1
dol.2
dol.3

This musical score is for three staves, labeled dol.1, dol.2, and dol.3. The key signature is G major (one sharp, F#). The time signature is 4/4. The score is divided into four systems, each starting with a measure number: 15, 22, 29, and 36. Each system contains three staves. The notation includes various musical symbols such as treble clefs, key signatures, and note values (quarter, eighth, and sixteenth notes). The music features a mix of melodic lines and rhythmic patterns, with some measures containing rests. The final measure of the third system (measure 36) ends with a double bar line and repeat signs.

Això va anar i era, quan érem menuts, temps era temps, fa anys i panys, quan la vida era una altra cosa i exigia un altre ritme, unes creences i unes ocupacions ben diferents de les actuals, quan encara tenia sentit la cultura popular que s'oficiava al carrer cosa que no vol dir que no en tinga ara, recorde que ens contaven moltes històries de la mitologia popular basades en el temor, en la por a i en el respecte cap a.

«...En la memòria de la gent, encara que a males penes, escriu el quatretondí R. Benavent sobreviu tota una mitologia popular, relacionada amb la por, especialment quan es tracta de la produïda o destinada als xiquets, pel fet de quedar marcada durant la infantesa de molts de nosaltres.».¹

En fi, no sé si era pitjor o millor abans que no ara. Però la veritat és que aquell va ser un temps preciós de contalles i rondalles a la vora del foc, o abeltits en l'escalfor de les faldes del tendur. Llavors, en aquell temps de somnis llunyans, tot de personatges que s'encarnaven només en la nostra imaginació se'ns apareixen per dir-nos que ja estava bé la cosa, que havíem de fer bondat i creure els pares... Altrament vindran les espantacriatures²: «Vinga! A dormir, xiquets, que vidrà la quarantamaula». O corantameula, com diem ací, en aquesta terra del Pou Clar, la criatura més misteriosa, mutant i estranya potser de totes, l'espècimen fantàstic que no figura ni als diccionaris corrents però que ha estat vist vagarejant per Internet.³

L'HOME DEL SAC

Fes bondat que si no se t'emportarà l'home del sac. En el sainet del mateix nom d'Orotolà llegim que «L'Home del Sac se'n va poc a poc per l'esquerra, seguit d'una colla de xiquets que repetixen: "L'Home del Sac! L'Home del Sac!"» (...) «Ja no agarrarà més xiquets! / Ni es beurà la sang de ningú!».⁴

Benavent afirma que el tret més característic d'aquesta mena de roders era «considerar-los com de raça gitana, sempre carregats amb un sac, sarró o maleta, on deien que posaven els xiquets que s'emportaven [esfereïdor!], dedicats a l'ofici relacionat amb l'elaboració de sagí o greix, que li anava ni pintat al d'allò de les recomanacions que els homes del Sac, els Sagineros o Greixeros, treien la sang dels xiquets, fins i tot, i encara que en general es reconeix que eren contarelles per esglaïar els xiquets, més quan en èpoques passades era bastant normal el tràfec d'homes a peu pels camins i amb el seu sac, hi ha qui afirma conèixer o haver sentit casos certs de desaparicions de xiquets, en funció de curar persones afectades de tuberculosi... [Aborronador!]».

I en el quadernet Històries a la vora del foc trobem que «la contalla sobre l'home del sac és utilitzada per pares i avis per alligonar fills i nêts sobre les conseqüències que poden patir si confien en una persona desconeguda.» I més avant que «en algunes zones de la Vall d'Albaida contenen que les nits fredes, s'emporta els xiquets que es porten mal atraient-los amb una música suau, amb un teatre o qualsevol altra distracció. Quan el xiquet es deixa convèncer, l'acompanya i el maleït el condueix a un lloc obscur i apartat on li gira el coll [com si fóra un pardalet, aterridor!]. Aleshores, fica el cos del xiquet en el sac i se l'emporta.».⁵ L'home del sac sí que fa por de veritat.

Que ja ve el butoni; que vindrà el terrible home de la sangueta i t'extraurà la sang i el sagí; que el moro Mussa de negra barba t'espantarà; que donyets i güendos (l'espantall del Güendo de la Vila)⁶ com mumorotes, bubotes o fantasmes se t'apareixeran; que els greixets⁷, devoradors, se't menjaran...

Personatges de la por, imaginaris, éssers fantàstics vius en les llegendes i les rondalles, de la nostra cultura popular. I en la ment dels infants. La nit, la foscor de la nit dóna per a moltes coses d'aquesta mena. De l'altre món, entelèquies i aparicions sobrenaturals com l'ànima en pena, la mala fortuna i l'àngel bovo; les dones d'aigua quin bell esglai, la dona d'aigua, goges, fades i encantades; els òbiles que com l'òbila es beuen l'oli de les campanes, sempre s'ha sentit a dir. Recordeu això de «L'òbila bova»? I allò que diu «Òbiles volen, / òbiles volen, / obri la boca / que cagar volen.»?⁸

LA DONA D'AIGUA

El bell esglai de les dones d'aigua devia torbar qualsevol. Perquè eren belles de veritat. Massa per a un pobre mortal. Somiem-ho: la dona d'aigua de rossos cabells i ulls verdencs, transparents, atrau com un imant el ferro, posem per cas. Ella assadolla el desig de l'home delerós. O l'ànsia d'una altra dona.

Ella naix de l'aigua i dorm en l'aigua. Ella crida l'home i ella l'emmiralla, i l'ofega, víctima de la seua quera. Amb un encant especial, diríem que sobrehumà, del món diví, talment deessa, es mostra sempre ama i senyora dels seus dominis. No debades, la dona d'aigua representa «certs éssers fantàstics femenins que es consideren com a habitants de pous, fonts, balnes subterrànies i altres llocs on hi hagi aigua. Se'ls atribueix una gran bellesa i la possessió de grans riqueses, com també una intervenció generalment benèfica en els afers dels homes.» (DCVB).

Dones d'aigua encantades sojornen en vells indrets del nostre país. Una d'elles, més apreciada que les roges cireres, la bellíssima dona d'aigua que es diu que encara viu al barranc de l'Encantada de Planes de la Baronia, ens espera que anem a visitar-la, que aviat serà la nit màgica de Sant Joan. Però alerta de no acabar com l'infeliç moliner que, impel·lit a escollir entre els adreços i joiells i la donzella vestida únicament amb una fina túnica, segons com contenen i diuen, va triar la ferralla, el babau, per més que relluent com l'or.

Una dona, com fa saber la llegenda, de bellesa sobrenatural, «ricament adornada amb joies extraordinàries: als cabells portava una pinta d'or massís i maragdes; al pit, un collar amb robins, i als turmells, un filet de perles que reflectien la llum de la lluna plena.» (JQCV, prova de coneixements orals, juny de 2013).

Figures mítiques de la por i personatges voladors com la bruixa maruixa i altres bruixots, i esperits i substàncies immaterials com l'animeta, el dimoni i el dimoni emplomat (que reviu en la dita «ser el dimoni emplomat»). I indrets reals i tanmateix misteriosos que planen sobre el nostre imaginari col·lectiu. Sense anar més lluny, com ens recorda Benavent, el «quarto de les rates» a les escoles i el «quarto fosc» de les cases, la mosquitera familiar. Però sobretot, parlant de llocs, volem parar esment en una cova que diuen que té el seu monstre i tot: la cova de l'Avern, l'infern particular d'Ontinyent: «En la cova de l'Avern / el dimoni està rabiant, / quan al gloriós sant Esteve / propet la festa li fan».⁹

I, com un dolç record d'infantesa, imatges de muntanyes, rius i boscos, què me'n direu dels entreteniments nocturns d'anar a caçar gambosins, aquella sort d'animals absolutament desconeguts que mai no queien ni en el parany ni en el sac. Pràctica ideal, aquesta broma, per als infants que encara estan en l'edat de creure-s'ho tot que s'estrenen en excursions prop de casa (Santa Anna, la font del Terròs...), i fan les primeres acampades iniciàtiques que experimenten una mica lluny de la llar (Sant Esteve, Fuset, Gamellons, el Bancal Redó, la Mariola o el Benicadell). «Anem a caçar gambosins». Quina manera més tova de prendre el pèl.

Tenim també a l'abast de la vista les populars i grotesques figures dels gegants i cabets associats a aquella temible mosquitera municipal on eren tancats els xiquets més atrevits o entremaliats i les representacions dels cabolos i capgrossos i nans¹⁰.

L'HOME DELS NASSOS

El nostre home dels nassos no feia gens de por com feia l'home del sac, i com feien els ogres, els monstres, els dracs, les serps de set caps i altres bèsties de l'etnografia i la literatura rondallística¹¹, sinó que causava una expectació ben explicable entre els més menuts, criatures innocents.

L'home dels nassos era una altra cosa.

Havia passat ja el Nadal. Ben prompte, el 28 de desembre, vindria el dia dels Sants Innocents i la llufa¹² corresponent penjada a l'esquena,. S'acabava l'any, i el darrer dia, sant Silvestre, l'home dels nassos, que té tants nassos com dies té l'any (un sol nas descomunal), era rebut amb entusiasme. Xiquets i xiquetes anaven a veure'l al desaparegut hostal de Grau, al Regall, i a la cèlebre i també desapareguda pensió Sol, a la plaça de la Concepció. Ara bé, havien de ser degudament informats: l'home dels nassos en tenia 365, de nassos, i l'havien de distingir entre l'aglomeració de la gent: «Mireu-lo, xe! Encara no l'heu vist? Acaba de passar per aquí». Tot engany.

Candoroses i innocents, les criatures s'imaginen «un personatge estrafolari amb 365 nassos a la cara, sense pensar que el 31 de desembre a l'any li quedava només un dia per acabar. Pe arrodonir la broma, se solia dir als xiquets que se l'acabava de veure passar per algun carrer proper, per tal que corregueren a veure si el podien trobar. També hi havia qui creia veure'l a les canonades de l'aigua i així ho feien saber a les criatures. Actualment, en algunes ciutats o pobles s'organitza una cercavila amb un capgròs representant l'home dels nassos que es moca el gran nas, feina en la qual embruta una dotzena de llençols.».¹³

Amb el Cap d'Any i l'Any Nou ben celebrats, estaven a punt de vindre els Reixos, els quals eren esperats a la Costereta per la requitalla de criatures de galta roja, amb les cistelletes plenes de palla, garrofes i casques. Llavors, entre penes i penúries, esforços i treballs, tot eren romanços, contalles i cançons: una alegria familiar que no es transmetia encara per la televisió. Com s'ha perdut tot! Almenys d'aquella manera.

Tot o quasi. Perquè, senyores i senyors, criatures i infants, amb el permís de la nostra esvelta gegantessa, la dona d'aigua, que no és germana bessona de la bella estampa del naixement de Venus de Botticelli, però s'hi assembla, vénen els nostres cabets.

Heu vist l'home dels nassos? Que no l'heu vist passar amunt i avall entre tanta gent? I ara? Que no sabeu on para l'home del sac? Doncs heus-les ací, totes tres figures: la geganta i els dos cabets que hui bategem i oferim a la nostra festa i cultura popular. Imatges que des d'ara mateix passen a engrossir el patrimoni cultural del Centre Públic de Formació de Persones Adultes «Sant Carles». I del poble d'Ontinyent.

Josep Sanchis Carbonell,
tècnic de Promoció Lingüística
de l'Oficina de Promoció i Ús del Valencià
de l'Ajuntament d'Ontinyent.
Coordinador del Centre d'Autoaprenentatge de Llengües (CAL)
del Centre Públic de Formació de Persones Adultes (CPFPA)
«Sant Carles» d'Ontinyent
Ontinyent, 30 de maig-5 de juny de 2014

NOTES

1. Veg. BENAVENT, Rafael (1997). «Mitologia popular: l'Home del Sac», *Actes del Primer Congrés d'Estudis de la Vall d'Albaida*, Aiello de Malferit, 1996, edició a càrrec de la Diputació de València i l'Institut d'Estudis de la Vall d'Albaida, Païports.
 2. Veg. GISBERT, Francesc (2008). *Màgia per a un poble*, Edicions del Bullent, Picanya.
 3. Veg. «La Bitàcola». CEIP Martínez Valls d'Ontinyent. «La Quarantameula. 5é Aplec Gegants i Cabets».
- «La nostra escola el 31 d'octubre va participar al 5é Aplec de Gegants i Cabets d'Ontinyent. Els xiquets i xiquetes de sisé van desfilar amb els nostres cabets de sempre.
- »D'aquesta es diu que és un ésser fantàstic, de representació variada. Conten que anava per les teulades i quan localitzava una presa, llançava una pedra o teula contra la paret de la casa. D'aquesta manera, els adults es distreien i la Quarantameula entrava en casa per la finestra i s'enduia els xiquets i les xiquetes.
4. MARIAN de Déu, Josep i SANCHIS CARBONELL, Josep (1994). *Sainets de Josep Maria Ortola. El tio del Canadà (1970). L'Home del Sac (1978). Comentari lingüístic i edició*, Servei de Publicacions de l'Ajuntament d'Ontinyent.
 5. *Històries a la vora del foc*, quadernet per a l'Expo Sant Antoni 2008, Grup Scout Mafeking -167- d'Ontinyent.
 6. «Güendo de la Vila, el (mena de fantasma que diuen que s'apareixia a la Vila en forma de capellà, el Güendo. Popularment, la casa de Mossén Vidal, del segle XVIII, és coneguda com casa el Güendo». «Lluendos / uendos és segons el DCVB una deformació del castellà Duende per terres valencianes, equivalent al nostre Follet: "Ésperit familiar creat per la imaginació popular, que habita certes cases i es dedica a fer entremaliadures i sorolls, encara que sense malvolença"». Benavent, 1997. «...el Güendo, segurament del malnom d'una persona que feia por». Emili Casanova, «La vida tradicional valenciana a través dels topònims: el cas de la Vall d'Albaida». *Butlletí Interior de la Societat d'Onomàstica*, núm. 120, Denes 2011). Veg. SANCHIS CARBONELL, Josep (2011). *El gran llibre dels malnoms. Els malnoms d'Ontinyent a través de la Història*, Associació de Veïns el Llombo, Ontinyent.
 7. «*Els greixets* (2005) és el títol d'una novel·la de literatura juvenil de l'olleria Francesc Mompó i Valls. Són éssers esborronadors i assedegats de greix, semblants als hòmens del sac i de la sangueta, als güendos i les maremortes, pel que fa a la capacitat d'infondre por als xiquets». Veg. SANCHIS CARBONELL, Josep (2011). *El gran llibre dels malnoms...*
 8. Veg. SANCHIS CARBONELL, Josep (2007). *Bocaviu. Bocins de llengua de transmissió oral i escrita arreplegats a Ontinyent*, Servei de Publicacions de l'Ajuntament d'Ontinyent.
 9. VALLS, Remigio. «Cant a sant Esteve». Veg. *Bocaviu...* i GISBERT, Francesc (2008). *Màgia per a un poble...*
 10. Quant als gegants i cabets, veg. GÓMEZ i SOLER, Sergi (2006). *Textos del llibret del IV Aplec de Gegants i Cabets*. També, LLOPIS i MULLOR, Xavier i altres (2008). *Gegants i Cabets. Tallers de Cultura Popular Valenciana 2*, Edicions 96 / Escola Valenciana.
 11. Moltes obres cal tenir sempre a l'abast de la consulta, entre les quals volem destacar els 10 volums del *Diccionari català-valencià-balear (DCVB)* d'Antoni Maria Alcover i Francesc de Borja Moll. De Joan Amades, els cinc volums del *Costumari català*. Especial atenció mereixen també els llibres de Bernat Capó, els dos volums del *Costumari valencià*; i els tres volums del *Costumari botànic* del malaguanyat Joan Pellicer. Cal rellegir novament les meravelloses *Rondalles valencianes* d'Enric Valor, i el mític *Tombatossals*, de Josep Pasqual Tirado. Per la seua banda, el Servei de Publicacions de l'Ajuntament d'Ontinyent amb la col·laboració de l'Ajuntament d'Otos, l'any 1998 va editar *A l'ombra del Benicadell. Narracions i contes de la Vall d'Albaida*, de Salvador Borràs i Renart. I el 1999, *Rondalles de la Vall d'Albaida i l'Alcoià*, recollides per Francesc Gascón, amb il·lustracions de Paco Camús. De Josep Bataller Calderon disposem, per exemple, del llibre *Rondalles de les comarques centrals valencianes* que va editar la Caixa Ontinyent l'any 2001.
 12. La Colla El Falçó de Teulada (la Marina Alta) cada festa dels Innocents s'encarrega de dissenyar i encoratjar que cadascú es penge la seua llufa, càguila o maula.
 13. *Històries a la vora del foc...*

- GEGANTA «LA DONA D'AIGUA» (PADRÍ: EL GEGANT «EL REI EN JAUME I», DEL CASAL JAUME I D'ONTINYENT)
- CABET «L'HOME DEL SAC» (PADRÍ: EL CABET «JOAN FUSTER», DEL CASAL JAUME I D'ONTINYENT)
- CABET «L'HOME DELS NASSOS» (PADRINA: LA GEGANTA «LA BRUIXA MARRUIXA», DE L'ESCOLETA INFANTIL EL LLOMBO D'ONTINYENT).

PLACETA DE SANT CARLES, ONTINYENT
25 D'OCTUBRE DE 2014.

Hui dissabte, 25 d'octubre, el dia que fa 33 de la primavera d'hivern de l'any 2014, hem vingut ací a presentar tres figures, tres noves criatures nascudes d'una il·lusió compartida amerada de l'imaginari col·lectiu: dos cabets del nostre costumari i una geganta que cada Nit de Sant Joan renaix de l'aigua i ens ve a visitar. Tres figures que des d'ara mateix passen a fornir el patrimoni cultural d'Ontinyent.

Amigues i amics, hui, per primera i sola vegada, i sense que servisca de precedent, el gegant en cap, el cabdill de tots els gegants, el rei en Jaume I, farà els honors de rebre i batejar la nostra flamant geganta amb aigua laica que voldríem del Pou Clar, la mateixa aigua que beu l'escola pública i valenciana, font reparadora, igualitària, universal. Millor padrí no podríem trobar en el Casal Jaume I de la Vall d'Albaida (gràcies Jordi Oviedo, Almudena Francés, Mariàngels Moreno i la vostra gent del Casal).

Dama de torbadora mirada, que prou que sap de la naturalesa d'aquest líquid element imprescindible per a la vida. Millor padrí no podríem trobar. Així que els millors auguris per a la nostra geganta la dona d'aigua. I honor a vós, rei en Jaume.

Geganta a qui Boro Boix i la seua filla Àngela Boix, ací presents, han dedicat la peça per a dolçaina i percussió «dona d'aigua», partitura que hui, ara i ací, en aquest acte de presentació, tenim la satisfacció d'estrenar. Agraïts a la Colla de Dolçainers i Tabaleters del Real de Gandia, i als dolçainers Eva i Javi de l'Olleria. Gràcies a Pep Rodríguez, geganter reconegut i membre de l'Associació de Gegants i Cabets d'Ontinyent, i a Juan Antonio Soler, professor del nostre centre. Tots dos ens ajudaran a dur la geganta com cal. I gràcies també al professor Darío Navarro, per encapçalar la desfilada representant l'escola.

A més a més, tenim el goig de presentar-vos dos cabets nous de trinca nascuts de la il·lusió més fonda i del record de les nostres pors infantils, figures de la nostra cultura popular: l'home del sac i l'home dels nassos. El primer, aquest home del sac malcarat que tenim ací, serà ajudat a caminar pel cabet Joan Fuster, homenot del nostre País Valencià, el qual serà acompanyat pel nostre benvolgut Enric Valor; tots dos magnífics cabets del Casal Jaume I (gràcies novament). I el segon, l'amable home dels nassos, rebrà la mà de la bruixa marruixa, figura estimada pels xiquets i xiquetes i majorets de l'Escoleta El Llombo (gràcies Tona Requena i Anna Ríos, gràcies a l'Escoleta).

I a tots vosaltres, amigues i amics, gràcies per compartir amb nosaltres, l'Escola Pública de Formació de Persones Adultes «Sant Carles» d'Ontinyent, aquests instants necessaris d'alegria i d'il·lusió. Una realitat fantàstica, en els dos sentits de la paraula.

Abans d'acabar, però, em permetreu que diga unes quantes coses més. Reconeixement especial mereixen Rosario Palma i el seu equip artístic de Ceràmica del CPFPA «Sant Carles» d'Ontinyent (Joaquima Soler, Manolo Díaz, Jordi Martínez, Dora Llopis i Esperança Gimeno). Rosario és la dissenyadora i forjadora material de les nostres figures. Gràcies, Rosario. Que del no-res al tot, tan sols hi ha la distància del treball ben fet.

Volem destacar també la labor indispensable de Conxa Ballester, del taller de Patronatge i Modisteria de la nostra escola. Que els cossos despullats han d'anar convenientment vestits i endreçats per a la festa. Gràcies a la fusteria Santa per l'estructura de la geganta, i a les alumnes de la nostra escola Mari Àngeles Sanchis i Vero Torró (i sa mare), per haver-la pentinada. Contents i pagats per l'aportació dels professors Cèsar Torró, pel reportatge fotogràfic, i Agustí Boix, pel disseny dels cartells.

I no cal dir-ho. Gràcies al claustre de professors, amb el seu director Vicent Terol i Calabuig al capdavant, a qui li demanem que entre tots hauríem de fer tots els possibles perquè açò tinguera continuïtat. Moltes gràcies.

Conclòs aquest acte de presentació, preparats i a punt per tant per a participar en la cercavila del VI Aplec de Gegants i Cabets, n'alcem acta a la placeta de Sant Carles de la ciutat d'Ontinyent, quan són justament les setze hores i trenta minuts del dissabte vint-i-cinc d'octubre de l'any dos mil catorze.

L'home del sac

BENVINGUTS I BENVINGUDES AL VI APLEC DE GEGANTS I CABETS.

Fa quatre anys vam decidir que el rei Jaume I i Joan Fuster, dos homenots de la nostra terra, bé que es mereixien un gegant i un cabet respectivament. Com no podien acompanyar-nos en una festa tan popular, oberta i participativa com aquesta?

Construir-los, donar-los forma, prendre'ls les mides va fer que ens haguérem de fixar en com eren, en què representaven aquests personatges que foren de carn i ossos i que ara se'ns mostrarien de cartó i fusta. Representen la nostra llengua, la nostra cultura, la nostra terra que, si bé no és res de l'altre món, és la nostra i ens fa ser davant del món.

Ara, el gegant Jaume i el cabet pensant, que ens fa pensar de Joan Fuster, tindran el privilegi de ser padrins! El gegant Jaume I apadrinarà la geganta la dona d'aigua... que no n'heu vist cap al Pou Clar o al Pou l'Olleta?! Prenen el bany, com sirenes d'aigua dolça i tenen el poder de protegir els naixements i afavorir la fertilitat, viuen més de mil anys i són sempre joves! Diuen que qui els roba una peça de roba tindrà fortuna eterna, però si ets sorprès in fraganti, seràs maleït la resta dels teus dies...

El cabet de Joan Fuster apadrinarà al cabet de l'home del sac... sabeu què porta al sac l'home del sac? Alguns diuen que s'emporta xiquets i xiquetes que van despistats pel món i no miren allà on xafen i el que tenen al voltant.. atenció! Aquest, però, no ens ha de fer por o si ens en fa, hem de saber que no li hem de tindre por, que darrere de la carassota de segur que, en el fons, deu ser bona persona!

Us imagineu un món on els gegants es fan amics d'altres gegants i corren en companyia dels cabets de qualsevol condició, ja siguin dels que fan por com dels que ens fan riure i fins i tot pensar? Us imagineu un món on la realitat es fa somni i els somnis es converteixen en realitat? Això, ho podem aconseguir amb la imaginació i amb la col·laboració de totes les persones que són capaces de tindre somnis.

Un gegant, un cabet, són alguna cosa més que cartó i fusta: són els somnis de què parlàvem fa un moment, són les il·lusions per canviar i construir la realitat que ens envolta per tal que tots, cabets, «cabons», gegantes, dones d'aigua, xiquets i xiquetes de la terra, vinguen d'on vinguen, puguem viure en el millor dels móns possibles, cada dia.

Que comence l'espectacle!

LA BRUIXA MARRUIXA A L'HOME DELS NASSOS

Dissabte 25 d'octubre de 2014. 16.00 h - CPFPÀ «Sant Carles» - Ontinyent

Bona vesprada a tothom.

Benvinguts i benvingudes
sigueu tots a aquest acte,
la celebració d'un naixement
per a unes festes molt entranyables.

Sóc la bruixa marruixa,
de l'Escoleta del Llombo,
una escoleta menuda
però amb molta tradició gegantera.

Vinc com a padrina
d'un personatge nou,
que els membres de l'escola Sant Carles
han fet amb molta il·lusió.

Un capgròs acaba de nèixer
li diuen l'home dels nassos,
és molt divertit,
el voleu conèixer?

L'home dels nassos ix al carrer
cada 31 de desembre
per fer a la gentada més menuda
buscar-lo i trobar-lo entre la gent.

Té tants nassos
com dies li queden a l'any,
miren molt bé a tothom
perquè qualsevol pot ser
l'home del nassos.

Poses en moviment les facultats de l'ànima,
l'atenció, la imaginació,
la memòria i la sorpresa.
Unes gotes de fantasia
per acabar un any i
començar-ne un altre.

Jo vaig nèixer ja fa molts anys,
pels anys 90, ja han passat!!!
Tothom pensa que sóc roïna,
però sóc bona i divertida.

I des de hui t'agafaré de la mà,
el meu amic, l'home dels nassos,
per fer-lo gaudir i anar per bon camí,
per a ser amic dels xiquets i xiquetes,
i que cada vegada que eixim al carrer,
ens saluden, ens canten, córreguen i ens
acacen.

Tots t'esperaran al carrer,
et voldran tocar eixe nassot,
et cridaran, riuran o ploraran,
però sols tu podràs veure
la mirada innocent
de cada xiquet, pel teu foradet.

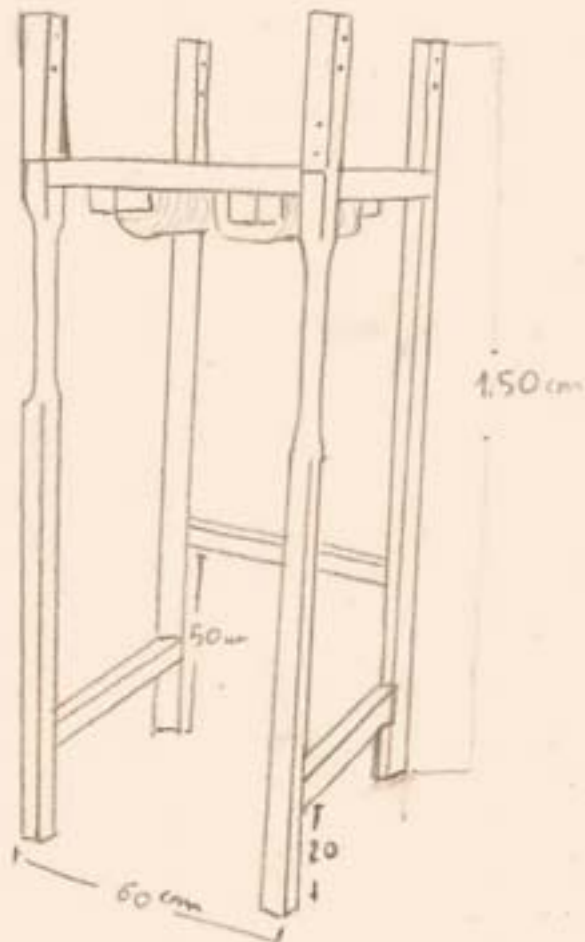
Benvingut, HOME DELS NASSOS,
a una gran família,
la família gegantera d'Ontinyent.

Em compromet,
davant de tota aquesta gent,
a acompanyar-te,
a ajudar-te i, sobretot,
a estimar-te.

VISCA LA GRESCA I QUE COMENCE LA FESTA!

Tona Requena
L'Escoleta del Llombo

COM FABRICAR UN CABET

Es modela el cap amb fang

1

El preparem per a fer motlles per parts

2

Cobrim cada part amb escaiola

3

Doncs això!

4

Omplim per dins cada motlle amb paper gruixut i cola

5

6 Traiem les parts del seu motlle...

... i les acoblem

7

8

Polim amb paper de vidre

9

Pintem

10

¡ja està!

COM FABRICAR UN CABET

Es modela el cap amb fang

1

El preparem per a fer motlles per parts

2

Cobrim cada part amb escaiola

3

Doncs això!

4

Omplim per dins cada motlle amb paper gruixut i cola

5

6 Traiem les parts del seu motlle...

... i les acoblem

7

8

Polim amb paper de vidre

9

Pintem

10

¡ja està!

CENTRE PÚBLIC
SANT CARLES
DE FORMACIÓ DE
PERSONES ADULTES
O N T I N Y E N T